

PROIECT FINANȚAT DE GUVERNUL ROMÂNIEI —
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
www.dprp.gov.ro

Editura GUNIVAS

str. Ion Creangă 62/4, Chișinău MD-2064, Republica Moldova
Tel.: (+373 22) 92 71 78; 92 71 80. Tel./fax: (+373 22) 59 39 32
E-mail: gunivas@gmail.com, www.carteata.md

Difuzare România

STAND Agenție Difuzare Carte

Str. Petru Rareș nr. 15, sector 1, București
Tel./fax: (+40 21) 310 78 90, 260 28 56, 223 26 60
E-mail: comenzi@7carti.ro, cartea-ta.ro

Autor/Autrice: Eugenia BULAT

Traducere/Traduzione: Geo VASILE

Lectura/Lettura: Eugenia BULAT
Geo VASILE

Coperta/In copertina: Apus de soare la Veneția/Tramonto a Venezia. **Foto:** Eugenia BULAT.

Prepress: Editura GUNIVAS

Tipar: GUNIVAS

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

BULAT, Eugenia

În debara = Nello Sgabuzzino: Al doilea jurnal al unui evadat din Est: O narațiune poetică / Eugenia BULAT. – Ch.: "Gunivas" S.R.L., 2010. – 188p.

1000 ex.

ISBN 978-9975-4070-3-8.

CZU 821.135.1(478)-1=135.1=131.1

B91

ISBN 978-9975-4070-3-8.

© Text: Eugenia BULAT, Geo VASILE, 2010

© Prezentare grafică: Editura GUNIVAS, 2010

Toate drepturile rezervate

Eugenia BULAT

ÎN DEBARA

Al doilea jurnal al unui evadat din Est

NELLO SGABUZZINO

Il secondo diario di una latitante dell'Est

O narațiune poetică

Versione italiana și însemnări de Geo VASILE

Postfață de Matilde CAPONI

Una narrazione poetica

Versione italiana e appunti di Geo VASILE

Postfazione di Matilde CAPONI

Chișinău, 2010

Cuprins

Prefața autoarei	4
Identitate în non apartenență sau poezia unui evadat din Est. Geo VASILE	12
PROLOG	18
Veneai din Estul sălbatic	20
Stăpânitoarea de sclavi	22
Acasă copiii se-ntorc în sicrie din stradă	24
Te bucuri plângând de credința ce-o au	26
Copiii Moldovei, cei care scriu scobind trupul tău cu cuțitul	28
Copiii Moldovei, hieroglifice ale viitorului	30
Porți pruncii aceștia cu tine oricând	32
Ea era dumnezeul tău acum	34
Știi? Masa presupune muncă intelectuală	36
Azi, străină de tine te-ntrebi	38
Colo sus, în Rialto, spre cer cum urcai, ți-amintești?.....	42
Era drumul tău către văz	46
— Nu poți trăi decât murind!	48

Indice

Prefazione dell'autrice	5
Identità nella non-appartenenza oppure la poesia di una latitante dell'Est. Geo VASILE	13
PROLOGO	19
Venivi dal selvaggio Est	21
La padrona di schiavi	23
Tornano nelle bare a casa i bambini... ..	25
Ti rallegri piangendo per la loro fiducia	27
I bambini della Bessarabia, quelli che scrivono incidendo... ..	29
I bambini della Bessarabia, geroglifici del futuro	31
Non ti separi mai da questi bimbi	33
Lei era adesso tuo Dio	35
Lo sapevi?...il tavolo presume travaglio intellettuale	37
Oggi, estranea a te ti stai chiedendo	39
Laggiù sul ponte di Rialto, verso il cielo salivi	43
Era il tuo cammino verso la vista	47
— Non puoi vivere che morendo!	49

Re	Știi? Ea se hrănește cu frica ta	48
	Tu ești un simplu personaj în propria-ți dramă.	50
	Sunt oameni morți, trupul lor doar mai umblă prin lume.	52
	Te vei retrage-n dulapul tău ca într-un geamantan.	54
	Femeile noastre sunt toate de-a rândul aici bocitoare	56
	— <i>Le vostre donne, moldave, son molto brave, è giusto?</i>	56
	Te vei retrage-n dulapul tău, în sfârșit.	58
	Auzit-a-ți-auzit	70
	Cățelușul de pluș, maroniu, îți era nelipsit.	72
	Casa S.O.S. pentru-nvinși evadați din Est	74
	Ții minte și-acum starea- ceea, -delir-de-pruncie.	76
	<i>O, si, Dostoevskij aveva ragione</i>	80
	...Era în ghenar și-n Moldova mureau pe șosele poeții	82
	...Gura ta adevăruri spunea cum se spun doar la îngeri	84
	Fericiți cei <i>fără destin</i> , fericiți.	86
	— <i>Oh, non tutto in vita è arte, non tutto è arte!</i>	88
	<i>Bărbăția de-acolo începe</i>	88
	...Acuma când zilnic gândești iar la nunta aceea celestă.	90
	Acum știi, ți-a fost dat ca să vezi păgânismul la față.	90
	— <i>...La voi pân'și leii au ochii cuminți, languroși!</i>	92
	Stăpâna de sclavi este (sic!) democrată convinsă.	102
	Acum trupul tău devenise egal, uniform.....	104
	donneperpace@yahoo.it: dolore di spalla, di braccio	106
	Non far niente, si, tu non devi	108

	Lo sapevi? Lei si ciba della tua paura.	49
	Tu sei un semplice personaggio nel proprio dramma.	51
	Sono morti, solo il loro corpo gira ancora	53
	Ti metterai in salvo nel tuo armadio come in un baule	55
	Le nostre donne sono tutte un pò alla volta qui prefiche	57
	— <i>Le vostre donne sono tutte un pò alla volta</i>	57
	Ti metterai in salvo nel tuo armadio, in fine	58
	Avete sentito per caso	71
	Il cagnolino di felpa, castagno, stava sempre con te	73
	La Casa S.O.S. per i vinti latitanti dell'Est	75
	Ti ricordi ancor'oggi quello stato di delirio fanciullesco	77
	<i>O, sì Dostoievski aveva ragione</i>	81
	Era gennaio e in Moldova i poeti morivano.....	83
	La tua bocca diceva verità che solo dagli angeli	85
	Beati quelli senza destino, beati.	87
	— <i>O, non tutto della vita è arte, non tutto è arte</i>	89
	<i>La fortezza d'animo comincia da lì</i>	89
	Adesso che ogni giorno pensi a quelle nozze celesti.	91
	Adesso lo sai: fosti predestinata a scrutare il paganesimo in faccia . .	91
	— Da voi finanche i leoni hanno gli occhi miti e languidi!.....	93
	La padrona di schiavi è (sic!) per convinzione democratica	103
	Adesso il tuo corpo era divenuto uguale, uniforme	105
	donneperpace@yahoo.it: dolore di spalla, di braccio.	107
	Non far niente, si, tu non devi	109

— Tu nu ai decât experiența tragicului, a durerii	110
Ochii ei aveau culoarea mării după furtună	112
Femeie, o, tu, de căldură prin zodii ferită.	114
Maestre Felini, rod pur tu din astă târzie țărână.	114
Statul acesta din ură a fost conceput.	116
Oh, si, parlo da sola adesso, si, parlo da sola	118
— De-o fi sufletul tău într-o zi să-l trădez	118
Una mă simt cu chenarul acestui calvar.	120
Oh, si, grazie, <i>qualunque cosa succeda!</i>	122
... <i>Fericiți cei săraci cu duhul.</i>	124
Acum știi, cartea ta de iubire nescrisă e încă.	128
Da, cartea ta de iubire nescrisă e încă	130
Drumurile tale se explică așa	132
...Și-apoi ce rămâne, în fapt, din torturile tale?... ..	134
...Iar peste apa lagunei, zâmbind.	136
Lido. Raiul lui Dumnezeu pe pământ	140
O, ce frumos e poporul acesta când națã spre ceruri.	142
În trei limbi la un loc rotunjești acest mistic mesaj al speranței.	146
... O, ce e omul, fragil cum e omul, când lumea și lumile toate.	146
Ave Maria!	148
Spirite-alese, voi, păsări solare.	150
— Io ti salverò!... ..	152
EPILOG	
Să ai liniștea necesară	154

— Tu non hai che l'esperienza del tragico, del dolore	111
I suoi occhi avevano il colore del mare dopo la tempesta.	113
O, tu donna tu, dal calore protetta per grazia dei pianeti	115
Maestro Fellini, puro frutto di questa tarda polvere.	115
Questo stato fu concepito dall'odio.	117
O, sì, <i>parlo da sola adesso, parlo da sola</i>	119
Se ci fosse un giorno ch'io tradisca la tua anima	119
Mi sento tutt'una con la cornice di questo calvario	121
O, sì, grazie, <i>qualunque cosa succeda.</i>	123
<i>Beati i poveri in spirito.</i>	125
Adesso sai, il tuo libro d'amore non fu scritto ancora	129
Sì, il tuo libro d'amore non fu scritto ancora.	131
I tuoi viavai hanno una ragione	133
E poi cosa rimane, infatti dai tuoi supplizi	135
...E sopra l'acqua di questa laguna	137
Lido, il Paradiso di Dio sulla terra.	141
Quest'armonia in questo popolo che innalza verso il cielo.	143
In tre lingue sorelle consegui questo mistico messaggio della speme ...	147
Cosa è l'uomo così debole, quando gli esseri.	147
Ave Maria!	149
Spiriti-eletti, voi uccelli solari	151
— Io ti salverò!... ..	153
EPILOGO	
Avere la tranquillità doverosa.	155

Note	158
ResLiteratura de frontieră. Geo VASILE	168
Postfață. Matilde CAPONI	175

Note	163
Letteratura di frontiera. Geo VASILE	170
Postfazione. Matilde CAPONI	172

Veneai din Estul sălbatic,
post-comunist,
post-pro-comunist, zii cum vrei,
că oricum nu greșești,
e același oricând.

E între Tine și Siberia,
între tine și oasele bunicilor tăi.
Și oasele tale-au fost puse în tren,
nu aveai de ales.

Ai trecut din casă în casă,
din forma în formă,
ai căutat casa ta, cea de fildeș,
forma ta, de femeie,
liniștea, libertatea...
Și nu ai găsit nimic.

Ai găsit o lume apusă, agonică,
te-ai re-găsit, în final,
dar întâi, ai găsit-o pe ea, prepotentă:
stăpânitoarea de sclavi.

Drumul tău e închis
în orașul agonic,
în care se moare superb,
ca-n balada de-acasă,
tu n-ai drum îndărăt.

Venivi dal selvaggio Est,
post-comunista,
post-pro-comunista, digli come vuoi,
perché comunque non sbagli,
è sempre lo stesso.

C'è tra te e la Siberia,
tra te e le ossa dei tuoi nonni.
Anche le tue ossa furono caricate nel treno,
non avevi scelta.

Sei andata per varie case,
per varie forme,
in cerca della tua casa, quella d'avorio,
la tua sagoma, quella di donna,
la serenità, la libertà...
Ma non le hai trovate

Hai trovato un mondo calante, moribondo,
hai ritrovata te stessa, in fine,
ma prima hai trovato lei, la prepotente,
la padrona di schiavi.

Il tuo cammino è chiuso
nella città moribonda,
in cui si muore in bellezza
come nella ballata avita,
non c'è via di ritorno per te.

Stăpânitoarea de sclavi.

Ea era dumnezeul tău acum.

Nu știai, a trebuit să știi.

Nu voiai, a trebuit să vrei.

Nu acceptai, a trebuit să accepți.

Nu este ceea ce vezi tu,

este cea ce vede ea.

Nu este ceea ce crezi tu,

este ceea ce crede ea.

Nu este ceea ce gândești tu,

este ceea ce gândește ea.

Așa vrea ea,

stăpânitoarea de sclavi.

La padrona di schiavi,

era lei adesso tuo Dio.

Non lo sapevi, dovesti sapere

No lo volevi, dovesti volere.

Non accettavi, dovesti accettare.

Non è quello che vedi tu,

è ciò che vede lei.

Non è quello che credi tu,

bensi ciò che crede lei.

Non è quello che pensi tu,

bensi ciò che pensa lei.

Così vuole lei,

la padrona di schiavi.

Acasă, copiii se-ntorc în sicrie din stradă
și mamele-i culcă grăbit în pământ, după rit,
de humă,-i dezbracă apoi

ca să-i zvânte în soare,
naiv să-i întrebe, cum doar noi pe pământ întrebăm:
— Puiul mamei, dar cin'te-a ucis?...⁵

Copiii tăi au roit ca albinele-acasă,
credința naivă ce-o au te împinge să urlî în skype:
— *Luați-vă-n brațe copiii ca pe strategice arme...*

Fugiți!

Ai același răspuns:

— Nu dorim alte lumi!

...Copiii tăi au roit ca albinele-acasă
și vesel valsează cu pruncul în brațe
pe câmpu-nflorit.

O, ce-frumos-mai-dansează-acasă-pruncii-tăi-prunci
cu-pruncul-lor-fraged-în-brațe-pe-câmpul-minat!...

Tornano nelle bare a casa i bambini dalla piazza
e le mamme li fanno dormire presto nella terra, secondo il rito⁵,
li spogliano poi di argilla

per asciugarli al sole,
per chiedergli dolcemente, come solo noi sulla terra chiediamo:
— Cocco di mamma, chi ti ammazzò?...

I tuoi bambini come api sciamarono indietro a casa,
la loro ingenua fiducia ti spinge a urlare nello skype.
— *Prendetevi i bambini in collo come arme strategiche...*

Scappate via!

Danno la stessa risposta:

— Non vogliamo altre genti!

...I tuoi bambini come api sciamarono indietro a casa
e lieti ballano un valzer con il lor bimbo in collo
sul prato fiorito.

Oh, quant'è bello a vederli ballare a casa i tuoi bambini
col loro tenero bimbo in collo sul prato minato!...

Te bucuri plângând de credința ce-o au,

ai știut orișicând:

Numai copiii sunt sinceri,

tezaurul țării de sânge,

candid, spontan și cast.

Ei nu mint, ei nu se mint.

Parând mereu violența noastră,

stau cu coarnele-n prag, de-a gata.

Degeaba, cercul e rotund,

iar dacă nu,

oricum îi vom trage pe roată.

Sfârșit de mileniu...

Haideți să mai facem copii,

pentru un sfârșit al lumii

mai spectaculos,

haideți să-i clonăm după noi,

la ce bun altfel,

rezultatul e-același, scriai.

Căci ai văzut Timpul la față,

și ai văzut Pruncul la față,

pe cel sideral, *Fiul Omului*...

Ti rallegri piangendo per la loro fiducia,

lo sapevi da sempre:

solo i bambini sono schietti,

il tesoro di sangue del paese,

candido, spontaneo, casto.

Loro non mentono, non mentono sé stessi,

schivando sempre la nostra violenza,

pronti a punger con le corna.

Indarno. Il cerchio è tondo,

e se no,

comunque li arrotiamo.

Fine millennnio,

orsù a fare dei figli,

per una fine del mondo

più spettacolare,

orsù a clonarli secondo noi,

altrimenti a che pro,

il risultato è solo uno, scrivevi.

Ché hai visto il volto del Tempo

e hai visto il volto del Bambino,

quello siderale, il *Figlio dell'Uomo*.

Copiii Moldovei, cei care scriu
scobind trupul tău cu cuțitul,
 cei care beau *ceai fără zahăr,*
*ca să nu rămână lingurile cu pielea lipicioasă*⁶
 cei care știu: *pruncii tunși sunt bătrâni* și nu au să aștepte nimic!

Acum *ochiul lor, la marginea geamului, ia forma lucrurilor,*
 văd că le-au crescut mâini în ambele sensuri,
 picioare în ambele sensuri, dar nu le servesc la nimic!

Cântecul lor de iubire de țară delir s-a făcut:
Simt- cum- se-ngroapă- la- graniță- Prutul- în- om,
Simt- ora- rupta- din- mine (...).

Poezia se mătură de pe străzi, au aflat,
se toarnă în sticle și se exportă,
dar nu se vinde!

Ochiul vremii îl văd prăfuit,
ca pe-o sferă crăpată...

Ei știu: o altă credință au a-mplini, *altă cruce de dus,*
 mereu ce-i aceeași...

I bambini della Bessarabia, quelli che scrivono
incidendo il tuo corpo col coltello⁶,
 quelli che bevono *tè senza zucchero*
ché la pelle dei cucchiari non rimanga appiccicosa,
 quelli che sanno: *i bimbi, i capelli tagliati, sono già vecchi e*
non attendono più nulla!

Adesso *il loro occhio, all'angolo della finestra, prende*
la forma delle cose,
 vedono le loro mani cresciute in ambedue i sensi,
 le gambe in ambedue i sensi, ma non gli servono a nulla!

Il canto d'amore per il loro paese è vero delirio:
avvertono come s'interra il fiume Prut nell'uomo al confine,
avvertono l'ora strappata dai-miei-precordi (...).

La poesia va spazzata via dalle piazze, avvertirono,
se ne riempiono bottiglie per essere esportata,
ma non si vende!

L'occhio del tempo lo vedono impolverato
 come una sfera incrinata...

Loro sanno: un'altra fede hanno a servire, *un'altra croce a portare,*
 sempre la stessa...